

Należyłość pocztowa
opłacona ryczałtem.

Cena prenumeraty:
w Łodzi
Kwartalnie Mk. 315.
Miesięcznie „ 105.
za roznośnienie
15 mk. miesięcznie.
Z przes. poczt.
Kwartalnie Mk. 320
Miesięcznie „ 130.
poza Łodzią egz. 5,50
w Ameryce:
1/2 dolara miesięcznie.

BUDUJMY
OJCZYZNĘ
zgodą i pracą!

KALENDARZYK
Piątek Teodory M
S Fran a Paul.
Niedz Przew Rysz

REDAKCJA
w ŁODZI
Al, Kościuszki № 41
TELEFON 28.

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Piątek dnia 1 kwietnia 1921 roku.

Z Warszawy ogłoszenia do Rozwoju przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska Jasna 10.

Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i ośiar administracja nie odpowiada
Ogłoszenia do numerów następnego dnia są przyjmowane do godziny 5 wieczór.

CENA OGŁOSZEN: przed tekstem i w tekście dla ogłoszeń podzielona na sześć lamów za tekstem na 5 lamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia nekrologi tylko na 2, 4 6 lamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium u nas Redakcja za bezpłatnie. Można zamawiać „Rozwój“ w ZGIERZU u p. Lacha W Pabjanicach, u p. Zatorskiego, al. Zamkowa.

Bank Małopolski, Sp. Akc.

Zakład Główny w Krakowie

Rynek Główny № 25.

Adres telegraficzny: „E M P O L B A N K“

otworzył dnia 10 marca 1921 r.

Oddział w Łodzi przy ul. Moniuszki 44.

który wykonywać będzie wszelkie czynności w zakres
bankowy wchodzące.

Widmo przeszłości.

BERNO szwajc. 30 (PAT) Wiadomość o przybyciu byłego króla Karola do Budapesztu wywołała w szwajcarskich kołach rządowych zdziwienie. O wyjeździe jego nikt nie wiedział. Były król i jego najbliższa rodzina posiadali tylko zwykłe legitymacje dyplomatyczne. Na pobyt jego zgodzono się pod warunkiem że powstrzyma się od wszelkiej politycznej propagandy w Szwajcarii. Obecnie będzie przeprowadzone śledztwo w celu zbadania w jaki sposób ułatwiono mu wyjazd.

NAUEN 303 (PAT) Jak donoszą z Budapesztu aresztowano tam wielu przywódców ruchu monarchistycznego. Przedstawiciele 3 mocarstw sprzymierzonych w Budape

peszcie zażądali od naczelnika państwa Horthy'ego spowodowania niezwłocznego opuszczenia Węgier przez eks króla Karola. Obecnie czynione są starania o udzielenie eks królowi prawa asyłu przez Hiszpanię.

BUDAPESZT 31 | 3 (PAT) Przybycie kr. Karola zdaje się być zupełnie niespodziewane dla kół rządowych. Starostwo Horthy'ego który wydał króla Karola znajduje poważne uznanie.

BERNO Szwajc. Rząd szwajcarski wdrożył dochodzenia w sprawie wyjazdu Karola i bada zarządzenia w razie jego ewentualnego powrotu i pobytu w Szwajcarii. (7)

PRAGA 31 (PAT) Rząd czeski poczynił stanowcze kroki z powodu przybycia byłego króla Karola do Budapesztu i jest zdecydowany domagać się jak najenergiczniejszych zarządzeń.

BELGRAD 31 (PAT) Biuro pras. donosi z Bukaresztu że Rumunja uważałaby powrót byłego króla Karola na tron węgierski za casus belli.

BUDAPESZT. 31. (PAT) W sobotę 26 b. m. o godzinie 10 rano przybył był król Karol niespodziewanie do Steinmanger i zamieszkał do pałacu biskupiego. Minister oświaty, który bawił w Steinmanger z okazji świąt wielkanocnych poprosił telegraficznie prezydenta ministrów Telekvego, aby niezwłocznie przybył do Steinmanger. Prezydent ministrów przybył o godzinie 2 w nocy.

Prezydent udał się samochodem do Budapesztu aby uprzedzić naczelnika państwa

Wielka Maskarada

Zielony karnawał dnia 2 kwietnia w Sali Koncertowej.

Poczta francuska, confetti, serpentyn, konkurs piękności męskiej (nagroda butelka szampana), 2 orkiestry, bufety obficie zaopatrzone, Rendez-vous High-life, Początek o godz. 10 wiecz., Cena biletu 400 Mk.
Wielki Komitet Święconego dla żołnierza

1124

o przyjeździe b. króla. Z powodu zepsucia się motoru prezydent spóźnił się a b. król Karol przybył do Budapesztu przed nim i u dał się natychmiast do naczelnika państwa z którym miał dłuższą rozmowę. Naczelnik państwa omówił z nim interesy i wskazał na konieczność opuszczenia natychmiast kraju przez Karola. Karol wyjechał nie spotkawszy się z nikim. Naczelnik państwa zaprosił członków rządu i polityków na konferencję celem rozważenia trudnej sytuacji powstałej wskutek przybycia króla. Postępowanie naczelnika państwa zebrani przyjęli z uznaniem do wiadomości. Członkowie gabinetu odbyli kilkakrotne posiedzenie pod przewodnictwem naczelnika państwa w sprawie zarządzeń mających być podjętymi. Umożliwiono także Karolowi podróż przez obce terytorjum. Król Karol oczekuje gwarancji w Steinmanger gdzie prezydent ministrów czuwa nad jego bezpieczeństwem.

„Journal de Debats“ stwierdza, że próby wprowadzenia na tron b. króla Karola nie wywołują zdziwienia wobec tego, że magnaci i kler życzą sobie odbudowy monarchii a sam Horty oświadczył że uważa się tylko za zastępcę króla koronowanego. Państwa sukcesyjne mają zupełną słusność zaznaczając, że nie mogłyby się nigdy zgodzić na powrót dynastji Habsburskiej i że w razie podobnym okupowałyby wojskowe terytorjum węgierskiego broniąc w ten sposób swej egzystencji. Francja zdaniem dziennika powinna przyłączyć się do tego bloku gdyż rewizja traktatu w Sevre lub w Trizon byłaby obaleniem traktatu wersalskiego. Francja musi pozostać w dobrych stosunkach z państwami sąsiadującymi z Węgrami celem zabezpieczenia się przed Niemcami. Monarchiści węgierscy działają łącznie z niemieckimi prusakami i pangermanistami austriackimi a b. król Karol gdyby wstąpił na tron nie zjednałby ich dla Francji a raczej stałby się wszechwładnym.

Z Warszawy

URLOPOWANIE POBOROWYCH.

a) Bezterminowemu urlopowaniu podlegają obecnie szeregowi, poborowi i: ochotnicy rocznika 1896 z wyjątkiem pełniących służbę w kawalerji, artylerji i pewnych specjalnych rodzajach broni na froncie.

b) z pośród urodzonych w roku 1897 i 1898 ci szeregowi, którzy do dnia 1 marca 1921 roku przeszli w szeregi 48 miesięcy i więcej. Z tymi samymi jednak wyjątkami co i pod a).

c) Szeregowi urodzeni w roku 1893 i starsi zatrzymani dotychczas w specjalnych formacjach frontowych.

d) wszyscy szeregowi roczników 1894, 1895, 1896, którzy do dnia 1 marca r. b. przeszli w szeregi 48 miesięcy i więcej, a znajdują się na froncie.

Bezterminowemu urlopowaniu nie podlegają podoficerowie zawodowi, jak również ci, pośród szeregowych, którzy zgłaszają chęć pozostania nadal w wojsku w charakterze ochotników, aż do zupełnej demobilizacji.

MIANOWANIA.

(2) Na posiedzeniu Rady min. dn. 30 b. m. zatwierdzono wnioski, dotyczące nominacji wojewodów małopolskich. Na stanowisko wojewody krakowskiego przedstawiony będzie Naczelnikowi Państwa do mianowania dr. Kazimierz Galecki na stanowisko wojewody lwowskiego dr. Kazimierz Grabowski. Sędzia najwyższego sądu, na stanowisko wojewody stanisławowskiego. Starosta tarnopolski Edmund Jurystowski na stanowisko wojewody tarnopolskiego. Karol Opieński szef biura prezydenckiego w b. namiestnictwie lwowskim.

WARSZAWA. 31 3. (EE) Komitet Obrony Lwowa odbył wspólne z posłami sejmowymi Małopolski konferencję w sprawie odbudowy kraju, podniesienia przemysłu i uporządkowania stosunków administracyjnych. Odnośna uchwała będzie wkrótce przedstawiona rządowi.

(W) „Przegl. Wiecz.“ dowiadyuje się z dobrze informowanych źródeł ze sfery kierowniczych, że rada Ligi Narodów odnosi się sceptycznie do wniosków przedstawionych przez wysokiego komisarza gen. Haskinga.

(W) Dnia 14 i 15 kwietnia odbędzie się ogólnokrajowy zjazd pod hasłem walki z drożyzną.

(W) W zdrowiu Naczelnika Państwa nastąpiła zupełna poprawa, jednakże w dniu wczorajszym nie odbyło się żadne zapowiedziane posiedzenie.

(w) Z inicjatywy ministerjum handlu powstał projekt wysłania z Polski do Rosji specjalnej delegacji kupieckiej w celu zbadania sprawy ewentualnego zawarcia stosunków handlowych z Rosją. (7)

PODZIĘKOWANIE KORFANTEMU.

(1) Rada ministrów na posiedzeniu z dn. 30 b. m. wysłuchała sprawozdania kom. plebiscytowego Korfantego o wynikach plebiscytu górnośląskiego oraz z sytuacji tam wytworzonej. Późem pan prezydent ministrów w gorących słowach podziękował panu Korfantemu imieniem rządu i Rzeczypospolitej za trudy położone dla sprawy odzyskania Górnego Śląska dla Polski podnosząc zasługi pana Korfantego w uzyskaniu pomyślnych dla Polski rezultatów plebiscytu mimo niezmiernych trudności jakie przewyciężyć musiał w tej sprawie.

Z kraju.

POZNAN 31 m. (EE) Aresztowano przedstawiciela firmy papierniczej „Rochman w Warszawie“ Haskla Rochtmana, który dał 100 tys. mk. tytułem łapówki komisarzowi policji w Poznaniu. (7)

PANAMA W ŁUNIENCU.

(2) W Łunińcu ujawniony został szereg nadużyć starostwa z solą. Ponadto stwierdzono wiele innych nadużyć karnego charakteru. W związku z tymi wynikami inspektor administracyjny p. Łada zawiesił w urzędowaniu kilku urzędników starostwa wraz ze starostą łunińskim L. Ciszajskim. Poza tem zostali aresztowani starosta Olszański, referenci Mittelstandt, Iwanowski, Szymkiewicz i Mierziński oraz posterunkowy Zarzycki.

Protest, w którym zwróciło się 19 urzędników starostwa Łunińskiego z powodu rzekomo zbyt ostrego dochodzenia przekazany został województwu Poleskiemu, które biorąc pod uwagę, stopień winy każdego z podpisanych na protestie 7 z pośród nich niezwłocznie usunęło, do pozostałych zaś zastosowano kary przeniesienia lub degradacji.

Niemcy a koalicja.

NIEMCY PRZECIWKO DALSZEJ OKUPACJI.

BERLIN. 31 3. (PAT) Wczoraj doręczono generalnemu sekretarzowi Ligi Narodów nowy memoriał niemiecki w sprawie rozszerzenia okupacji terytorjum Niemiec. Memoriał opiewa, że wojska aliantów posuwały się dalej po obsadzeniu Duisburga i Du-

seldorfu i obsadziły szereg nowych miejscowości. Według wiadomości o ruchach wojsk planowane jest widocznie dalsze rozszerzenie okupacji.

Rząd niemiecki protestuje przeciwko dalszemu naruszaniu prawa i traktatu i żąda by postępowanie rozciągnęło w myśl art. 12 i 17 traktatu o Lidze narodów zostało zastosowane także do innych zarządzeń aliantów.

GEN. WEYGAND W PRADZE.

BERLIN. 31 3. (EE) Z Paryża donoszą, iż gen. Weygand uda się do Pragi. „Deut. Allg. Zeit.“ pisze, że celem podróży jest porozumienie się z czynnikami rządowymi Czechosłowacji w Pradze, w celu wzięcia udziału w stosowaniu sankcji przeciw Niemcom. Czechosłowacja miała otrzymać polecenie okupowania z dniem 1 maja linii Menu, w celu odcięcia Bawarii od Prus.

Z Niemiec.

RZĄD NIEMIECKI TLUMI (?) RUCH KOMUNISTYCZNY.

BERLIN. 31 3. (EE) Rząd tłumnie energicznie ruch komunistyczny w Niemczech. Dziennik „Rothe Fohne“ został skonfiskowany w całej Bawarii. W Essen ogłoszono stan obłożenia Próby czynione przez komunistów, w celu wywołania strajku w zakładach przemysłowych, nie powiodły się. W Niemczech środkowych wszczęto nową agitację komunistyczną. W Magdeburgu w pobliżu Lipska i Halle. Dzienniki donoszą, że policja wykryła plany organizacji armji czerwonej w Niemczech.

RUCH KOMUNISTYCZNY SŁABNIE (?)

NAUEN. Pacyfikacja Niemiec postępuje naprzód. Komunizm rosyjskim nie udało się wywołać w Niemczech strajku generalnego. W Berlinie panuje zupełny spokój. Wojsko wciąż jest w pogotowiu. Policja aresztowała znaczną liczbę rosjan, którzy podburzali niemieckich komunistów w całym kraju.

W Berlinie panuje od kilku dni strajk stolarzy, robiących trumny, który zastrzył się przez przyłączenie się do nich karawaniarzy. Strajkujący nie wahają się przed brucaniem karawanów pogrzebowych kamieniami.

Z ostatniej chwili.

KARA DLA PASKARZY.

Jak już donosiliśmy z rozporządzenia władz zostało uwiecznionych dziesięciu milionerów łódzkich, jak Strauch, Kuliński i inni. Osadzono ich narazie w więzieniu przy ul. Miłsza.

Aby im uprzytomnić ich wielkie przewinienie wobec społeczeństwa, na głodnych żołdaków, którego zrobili te pijawki milionowe fortuny, więzienie to będzie obostrzone postem co drugi tydzień. W niepostrzeżeniu zaś tygodniu będą wywożeni na miasto, przed tłumami spacerującej ludności.

Dzisiaj poraz pierwszy między 12-1 w południe będą oni umieszczeni w drewnianych klatkach na Placu Wolności, gdzie licznie zgromadzone tłumy będą mogły im wyrzucić swoją pogardę.

Ponieważ jest to pierwsza w kraju tego rodzaju kara na paskarzy, przewiezienie przestępców do klatek przypatrywać się będzie p. min. spraw wewnętrznych, który dzisiaj umyślnie w tym celu przybył do Łodzi.

Spodziewamy się, że podobna kara odstraszy na przyszłość innych paskarzy od rozbicia interesów na żołdaków współobywateli.

Profesor a młodzież akademicka.

W „Trybunie” ogłoszono artykuł p. t. „Nauka z przeszkodami”.

W artykule tym znajdujemy o znanych uchwatach akademickich w listopadzie 1918 r. i lipcu 1920 r. taki „kwiatuśzek”: „Cherchez le Juif (szukaj żyda) — oto ukryta sroczyna zamknięcia uniwersytetu w listopadzie r. 1918, jak też różnych ograniczeń, normujących skład osobisty słuchaczy na początku roku ak. 1919 | 20. Obawiamy się „zażydzenia” uniwersytetu.

Niech więc obniża się ogólny poziom umysłowości w kraju, byle tylko ten i ów „Żyd” nie mógł się także uczyć. — A dalej autor w ten sposób się pociesza: „nie można było zapobiedz temu w żaden sposób.”

I kto to mówi?

Pan profesor Uniwers. Warsz. Beaudonia de Cowitenay!! Człowiek, który ma dbać o zdrowie duchowe młodzieży studenckiej.

Dosyć.

Szkoda słów...

Co na to młodzież?

Taką daje „odprawę” w swym czasopiśmie „Prąd”: „Prof. B. de C. długie lata spędził w kosmopolitycznym Piotrogradzie, stamtąd więc zapewne zaczerpnął swoje przekonania, tam bowiem pędzili swój żywot owi, dziwni dla nas Polaków, ludzie, którzy potrafili nie miłować ojczyzny swej — Rosji — i dopuścić do dzisiejszej anarchii.

Jak nie chcemy eksperymentów rosyjskich na gruncie polskim tak nie chcemy w swych uczelniach tych, którzy przed wstąpieniem do Uniwersytetu, czy Politechniki, czy jakiegoś innego zakładu naukowego nie spełnili swych elementarnych obowiązków, tak też nie chcemy, aby w atmosferze judeo — literackiej polskiej wychowywało się nasze młode pokolenie.

Może pan B. de C. powie, iż to zacofanie.

Być może — trudno my młodzież polską, nie poprawimy się! — i kończy swoje wywody zwrotem do senatu Akad.: „Młodzież ma prawo i musi żądać, aby na katedrach wyższych uczelni wykładał o zdrowej psychice, o polskich tradycjach narodowych, a nie z naleciałościami obcymi, wrógami duszy naszej całkowitej!”

Żądanie to senat spełnił P. Profesora zawiesił. Alści „dabeł nie śpi” i oto lewicowo usposobiona „studenterja” wędzona na pasku Perlów, Daszyńskich i t. d. podniosła, „wrzask” (piszczałek, trąbek, dzwonek — wam jeszcze potrzebali) aby postanowienie powyższe cofnię-

to.

Czy młodzież narodowa do tego dopuści? Z pewnością, że nie i na „pocieszenie” winna natychmiast ponownie przeprowadzić rewizję dokumentów wojskowych wszystkich akademików, którzy niespełnili swych najświętszych elementarnych obowiązków względem Ojczyzny (to jest „przeszwarcowanych”) usunąć z wyższych zakładów naukowych bezwzględnie.

Czy nie słusznie?

Lucjan T. Orlik. (7)

Uchwały studentów niemieckich.

W Mersenburgu odbył się zjazd doroczny Związku niemieckich organizacji studenckich, t. zw. „Kyffhauser Verband”. Jak podaje organ tego Związku, Academische Blätter, na zjeździe tym uchwalono, między innymi, co następuje:

„Corocznie, najlepiej w rocznicę haniebnego traktatu wersalskiego stowarzyszenia studentów niemieckich mają odbywać posiedzenia w celu proklamowania jedności Niemców całego państwa, jak również mieszkających poza państwem.”

A zatem Związek studentów niemieckich nie zamierza bynajmniej wyrzec się części państwa niemieckiego, przyznanych Polsce, ani też Alzacji i Lotaryngii, ani wreszcie Slezewiku, tudzież zawsze dąży do przyłączenia Austrii do Niemiec.

Ciekawe są uchwały, dotyczące się stosunku Związku do żydów.

„Pojedynk — powiada Związek — jest zwyczajem germańskim. Żydzi zaś, pomimo dłu gotelnego przebywania na ziemi niemieckiej, nie są Niemcami.”

„Członkowie „Kyffhauser Verbandu” byli zawsze antysemitami. Chcemy stwierdzić, że na ten antysemityzm zapatrujemy się poważnie.”

„Sprawa żydowska jest dzisiaj ściśle związana ze sprawą naszych losów. Jeżeli jej nie rozstrzygniemy, to nigdy nie będziemy mogli podnieść się z upadku naszego.” (7)

Układ po sko austrijski.

Według informacji East Expressu, konferencja ambasadorów uznała urzędowo układ rządu polskiego z rządem austrijskim w sprawie wydania Polsce przez Austrię broni i amunicji. Austria ma wydać Polsce 8 baterji artylerji górskiej, 300 tysięcy pocisków artyleryjskich, 145 milionów ładunków karabinowych oraz znaczną ilość prochu i materiałów wybuchowych. „Gaz. Włecz.” (8)

Wielka zasługa R. Dmowskiego.

Dzisiaj, gdy ostateczne cyfry głosowania plebiscytowego dają nam pomimo terroru niemieckiego przybliżony obraz stosunków narodowościowych na Górnym Śląsku, ocenić możemy niespożyłą zasługę Romana Dmowskiego, który zmuszony przez stanowisko Anglii, wbrew pierwotnemu tekstowi Traktatu Wersalskiego do zaakceptowania plebiscytu, przeforsował jednak zasadę głosowania gminami, nie pozwalając miastom, jako posiadającym ludność napływową, do decydowania o przynależności kraju.

Wielki ten polityk patriota potrafił skłonić Radę Ambasadorów do uznania, że głównie stale zamieszkała ludność może decydować o przynależności każdej gminy za siebie i swoich potomków, a miejskie enklawy w krótkim czasie zmieniać swój charakter.

Jest to wielka niezaprzeczona zasługa R. Dmowskiego. (6)

Footballowa polityka.

Słusznie wyraża „Naprzód” oburzenie z powodu zapowiedzianego wyjazdu „Cracovii” do Morawskiej Ostrawy na match footballowy z czeskimi sportowcami. Żadne towarzystwo polskie nie ma prawa załamywać frontu narodowego. Bratanie się z Czechami wobec ich niedawnej i obecnej perfidnej nam wrogiej polityki, byłoby więcej niż błędem. Taka polityka byłaby zgubną w skutkach. Opinia publiczna musi się zastrzec przeciw wytwarzaniu po obu stronach frontu polsko-czeskiego nastrojów ugodowych przez nieodpowiedzialne kole. Dla pouczenia footballistów warto podnieść, że Czesi zamknęli nam w ostatnich czasach w powiecie frysztackim 17 szkół, we frydeckim 5, w Cieszyńskim jedną szkołę, że w Karwinie święto zakazano sprzedaży w trafikach polskich gazet Więzienia w Ostrawie są przepełnione ofiarami czeskich prześladowań. Spis ludności przeszedł cynizmem najgorsze takie praktyki rosyjskie. Czesi dążą konsekwentnie do wytępienia polskości.

Przewyższyli Bismarka i Hakagę w powyśtach, a czynowników rosyjskich w brutalności ich stosowania. W takiej chwili napięcia walki nie czas na manifestacje koleżeństwa choćby sportowego. Ani na chwilę nie wolno zapominać o ziemi i ludności polskiej, która cierpi i czeka wyzwolenia. 2

KARL HANS STROBL:

Bezeczna mniszka.

Wczoraj całe popołudnie nie było go w domu i wrócił trochę nietrzeźwy; gdy właśnie rozbieierałam się, nagle stanął za mną... Przedtem był już w swoim pokoju, a przez szklane drzwi widziałam, jak coś czytał w jakimś zeszytce, przeglądając go.

Nagle znalazł się tuż za mną, a gdy odwróciłam się od niego, chwycił mnie rękami za szyję i powiedział: „Piękna szyja, ale już raz przecięta”.

Przestraszył m się go i chciał m się do wiedzieć, co to ma znaczyć. Ale on tylko roześmiał się znowu tak zskaradnie i wskazując stary obraz, który wisi u nas w sypialni, rzekł:

„Zapyta: oto ja, albo raczej spytał sama siebie”. Nie mogłam usnąć całą noc i myślałam nad jego dziwacznymi słowami. Skoro rano wstałam, poszłam do jego pokoju po ów zeszyt, który mi się zdawał stać w jakimś związku ze zmianą jego usposobienia. Leżał na biurku i cały był zapisany pismem mego męża. Przypomniłam sobie, że w ostatnich tygodniach pisywał w tym zeszytce dziwnie gorączkowo, często jakby w obłądnym podnieceniu, i taki przy tem podrażniony, że najmniejszy szelest wyprowadzał go z równowagi. Dużo bym była przedtem za to dała, żeby się dowiedzieć, jaka to praca tak go

przykuwa i rozdrażnia. Gdy jednak teraz chciałam zacząć czytać ów manuskrypt, oparł nagle mi tak sliny strach, że przemógł moją ciekawość.

Nie miałam nawet odwagi otworzyć go... bo bałam się dowiedzieć czegoś straszne go. Dlatego przyniosę panu ten zeszyt z prośbą, byś zechciał go przeczytać i powiedzieć mi potem, co czynić należy. Powie mi pan o treści tego zeszytu to tylko, co pan będzie za stosowne uważał.”

Z tymi słowami wręczyła mi ten rękopis, który oto oddaje panu, panie sędzio; znajdzie pan w nim w najwyższym stopniu dziwne notatki i jestem pewny że pańskiej przenikliwości uda się zorientować w tej historii, która dla mnie po przeczytaniu tych kartek jeszcze bardziej zakłębana się stała.

Dr. Engelhorn starał się wraz ze mną na spółkę rozprószyć obawy pani Anders i choć obaj byliśmy przekonani, że niebezpieczeństwo jest już bliskie, usiłowaliśmy wytku maczyć jej, że jej obawy są bezpodstawne. Osiągnęliśmy wreszcie tyle, że nieco uspokojona poszła wreszcie do domu, skoro jej przyrzekliśmy, że przeczytamy notatki jej męża i zaraz nazajutrz rano zdamy jej z nich sprawę.

I to było niedbalstwem i lekkomyślnością nie do darowania. Ten brak przytomności umysłu i energicznej decyzji u jej przyjaciół przypłaciła biedna kobieta życiem. Tak to bywa z ludźmi. Widzimy wprawdzie niebezpieczeństwo wyraźnie, ale zaniedbujemy na czas mu zapobiedz. Gdyśmy z dr. Engelhornem skończyli czytać rękopis, popatrzyliśmy się na siebie. „To obłąkany człowiek.”

powiedziałem. Ale dr. Engelhorn jest dziwnym człowiekiem; choć jest przedstawicielem nauk ścisłych, zachował mimo to przesadną wiarę w różne, jak on to nazywa, „nocyne stany” ludzkich dusz. Przy każdej sposobności cytuję: wiele jest rzeczy między niebem a ziemię i t. d., i ilekroć wiedzą medyczna na staje przed jakąś zagadką, niema człowieka, któryby się tym bardziej cieszył, jak dr. Engelhorn. Nie zdziwiłem się więc szczególnie, gdy spojrział na mnie z powątpiewaniem i powiedział: „Obłąkany? Nie wiem, czy mam ci przyznać rację. Są bowiem stany, które są piekielnie podobne do obłądka, a przecież nie są obłądkiem.

Musiałbym... „A więc cóż by to mogło być innego?” przerwałem mu. Ale on wzruszył tylko ramionami: „Tego ja niewiem”.

Ta rozmowa, panie sędzio, miała miejsce wczoraj późnym wieczorem, a dzisiaj rano dowiedziałem się o zamordowaniu pani Blanki. Co poprzedziło bezpośrednio sam czyn, możemy się dowiedzieć tylko od samego Andersa. Możemy tylko przypuszczać, że chciał tym morderstwem uwolnić się od swego jej zmary, z czem zgadzałoby się w zupełności zniszczenie obrazu. Do sądu będzie należało wyrokowanie, czy ostateczne jednak rozstrzygnięcie tej ponurej sprawy nie należy przeczec do kompetencji psychiatry”. Na tym skończyły się zeznania dr. Holzbocka.

(Dokończenie nastąpi).

Organizacja lotnictwa francuskiego.

Rząd francuski obecnie zabiera się zupełnie poważnie do zorganizowania wielkiej sieci linii powietrznych czterech rodzajów: 1) Linii francuskich, t. j. znajdujących się w obrębie europejskich posiadłości Francji. Jedną z nich idącą ze Wschodu na Zachód będą więcej subwencjonowane, drugie z południa na północ — mniej, ponieważ w tym ostatnim kierunku prowadzi większa liczba linii kolejowych. 2) Linii kolonialnych łączących francuskie kolonie z krajem. 3) Linii dochodzących do mniej znanych kolonii. 4) Linii zagranicznych — w porozumieniu z odpowiednimi państwami.

W celu umożliwienia lotnikom lądowania w razie uszkodzenia aparatu, proponowane jest zorganizowanie co 50—60 km. portów lotniczych, posiadających wszelkie niezbędne urządzenia reperacyjne, zaopatrzone w paliwo, smary oraz bufet. Telefon, telegraf i służba meteorologiczna również w planie tym nie zostały pominięte.

Każdy lądujący pilot opłaci pewną niewielką kwotę, przeznaczoną na budowę i utrzymanie hangarów.

Zależnie od wielkości i urządzeń rozróżniać się będzie; porty lotnicze, zaopatrzone we wszystko niezbędne lotnikowi, aerogaraże, oraz mniejsze jeszcze tereny do lądowania, t. zw. stacje.

Widząc to wszystko co posiada już w dziedzinie lotniczej zagranica, i co w dalszym ciągu przygotowuje, nasuwa się pytanie czy nasz rząd jest na to wszystko głuchy i ślepy? Czy na serio nikt nie rozumie potrzeby lotnictwa cywilnego? Mamy przecież lotnicze władze w ministerstwie wojny, mogłyby one na wzór wszystkich państw Zachodu rozpocząć prace przygotowawcze do lotnictwa cywilnego „Naród” (3)

„LEVIATHAN”

W jednym z Nr. „Naród” podał wzmiankę o przygotowaniu Francji do lotu transatlantyckiego. Obecnie otrzymał szereg ciekawych szczegółów dotyczących przeznaczonego do tego, aparatu Bréguet'a typ XX

„Léviathan” to dwupłat zbudowany całkowicie z metalu, o powierzchniach nośnych 140 m. przy rozpiętości 30 m. Napęd stanowią 4 silniki Bréguet-Bugatti o wspólnej mocy 950:1000 koni mechanicznych. poruszają one jedno śmigło, przyczem działanie 3 z nich wystarcza zupełnie dla normalnego lotu; przy 2 silnikach „Léviathan” może spokojnie lądować.

Kabina silnikowa zbudowana jest w ten sposób, ażeby mechanik mógł naprawić drobniejsze uszkodzenia silnika w czasie lotu. Dzięki takiemu obmyśleniu grupy napędowej — płatowiec ten zabezpieczony jest od konieczności lądowania wskutek zepsucia się silnika, co stanowi ważne zagadnienie udoskonalenia płatowców pasażerskich.

Z obliczeń przedwstępnych wynika, iż ciężar samego aparatu wyniesie 2500 kgr. — dopuszczalny ładunek dochodzi do 6000 kgr. — zależy to od długości przewidywanego lotu.

Na przestrzeń Paryż—Madryt (około 1000 kilometrów) płatowiec może unieść 4200 kgr.: po odliczeniu ciężaru paliwa i smarów, pozostaje 3400 kgr. na ładunek handlowy. Obciążenie to uzyskać można, zabierając 27 pasażerów z 40 kgr. bagażu na każdego. Średnia szybkość lotu wynosząca 180 klm. na godz. umożliwi przebycie tej drogi w ciągu 5 1/2 godzin.

Maksymalny przelot Léviathana liczony jest na 6500 klm., a więc odległość większą, niż droga Paryż—Nowy—York lub nawet Conco francuskie. Przy tej, kolosalnej odległości płatowiec Bréguet XX może unieść poza niezbędnym paliwem i smarami, wynoszącymi 700 kgr. — jeszcze 500 kgr. ciężaru użytecznego. A więc może zabrać dwóch pilotów, mechanika a nawet pasażerów wraz z niezbędnym rowiantem i małymi walizkami.

Odległość Paryż—Nowa Ziemia (Ameryka)

wnosi 4000 klm. Léviathan przebędzie ją w ciągu 23 godzin z ładunkiem złożonym z 4200 kgr. paliwa, oraz 5 ludzi, prowiantów i przyrządów ogólnej wagi 1 tony.

Drogę tę najprawdopodobniej obierze Léviathan na pierwszy lot do Ameryki. (3)

Wielki aerobus pasażerski. Z Ameryki do Europy w 20 godzin

Inż. Ludwig Damblanc obracał projekt komunikacji powietrznej z Brestu do Nowego Jorku. Przestrzeń tę wynoszącą 5.200 klm. przybawca ma płatowiec „Tytan” w ciągu 20 godzin. „Tytan” mieścić ma 15 osób, — w tem 10 pasażerów. Cena przelotu przewidywana jest na 1,200 franków, a więc równoważna będzie kosztowi pierwszorzędnej kajuty okrętowej.

Wymiary „Tytana” są stosunkowo nie wielkie: długość całkowita 30 m. rozpiętość płatów nieco więcej; głębokość 5 m. 35 cm. całkowita wysokość 9 m. Kadłub mieszczący silnikownie, kabiny pilotów i pasażerskie, salon oraz bufet — posiada 11 metrów długości i 4 szerokości.

Na „Tytanie” ma być ustawione 5 silników po 450 koni mechanicznych każdy, przyczem 4 z nich wystarczą zupełnie do normalnego lotu.

Bardzo ciekawe jest wyliczenie inż. Damblanc'a, według którego najpomysłniejszą wysokość lotu wynosi 12 klm. wymaga to hermetycznego zamknięcia kabiny.

Próby, przewidywane są jeszcze w bieżącym roku. (6)

Wrażenie nowych nominacji w Francji.

Korespondent paryski „Rzeczypospolitej” p. P. K. pisze, że nowe nominacje naszych reprezentantów zrobiły na Francji wrażenie fatalne. Wyraz temu dał artykuł „L'Information” którego pewne wyjątki brzmią:

„P. Wróblewski jest wprawdzie osobistym przyjacielem p. Piłsudskiego, — ale był swego czasu zwolennikiem sojuszu z państwami centralnymi, a jego polityczna działalność w Polsce od r. 1918 nie pozwala na przypuszczenie, że zmienił swoje zapatrywanie.

P. Patek, który został wybrany na posła w Tokio, był ministrem spraw zagranicznych w gabinecie, który wymyślił pochód na Kijów. Na niego spada odpowiedzialność za awanturę ukraińską i za to, że omal nie pociągnął Polski w przepaść.

Jeśli Anglicy mają powód do radości z powodu zamiaru wystąpienia p. Zalewskiego do Waszyngtonu, to właśnie ten powód przeszkadza Francuzom podzielać tę radość.

Co się tyczy p. Tarnowskiego, to nie należy chyba osobno przypomnieć, że był on ni mniej ni więcej tylko ambasadorem austriackim w Ameryce, i obowiązki swoje spełniał tak gorliwie, że Francuzom trudno o tem wspomnieć.

Nie wątpimy wcale — kończy „L'Information” — że rząd warszawski miał powód do uczynienia takiego wyboru, jednakże zgodzi się on z pewnością na to, że i my z naszej strony mamy powód rozpatrzyć rzecz z dwóch stron zanim bez zastrzeżeń weźmiemy udział w pracy, o którą się tak usilnie dopraszano” (8)

Gnębienie mniejszości narodowych.

Wdzięczne pole do pracy dla senatora Morgentaua

W Dublinie stracono po dwóch z kolei, 6-tych Irlandczyków, skazanych na śmierć.

Dlatego bezwątpienia, że byli to młodzi ludzie (dwóch z pośród nich nie miało nawet 20 lat, najstarszy zaś liczył 28 lat życia) — straconie ich wywarło głębokie wrażenie. Dzień wczorajszy upłynął na rozpaczliwych wysiłkach, zmierzających do ich ocalenia. Gdy jednak wszel-

ka nadzieja została straconą, robotnicy stolice irlandzkiej postanowili na znak żałoby zawiesić pracę, bez względu na jej rodzaj, od godz. 7—11

Sklepy w Dublinie zostały zamknięte, — utknęła wszelka komunikacja, wszelki ruch, nawet służba publiczna, a więc poczta, telegraf telefony, przestały zupełnie funkcjonować.

W okolicy więzienia Montioy, gdzie miało się odbyć egzekucja, przeszło 20 tys. osób zgromadziło się już o samym świcie. Był to tłum spokojny, skupiony w sobie, zachowujący długo głębokie, przyniatające milczenie.

Kat, który z obawy zamachu został sprowadzony w tanku otoczony eskortą kawalerji, wydał już dyspozycje, ażeby skazańców wprowadzono parami, pierwszą o godz. 6, drugą parę o 7, trzecią zaś o godzinie 8.

Tuż przed godziną 5 rano w jednej z cel więziennych zabłysło światelko.

Był to sygnał.

Na zewnątrz scena uległa gwałtownej zmianie.

Tłum, prowadzony przez księdza, który jeden tylko zajmował stojącą pozycję pod kratami więzienia, zaczął mówić półgłosem modlitwę za konających. Wewnątrz więzienia rozległ się dzwonek. Człopa pochylili się niżej, głucha cisza zapanowała w tłumie na nowo.

Thomas Wheelan i Patrick Moran, dwaj patrioci irlandzcy, przenieśli się już do wieczności.

Po głębokim milczeniu, które nastąpiło, gdy usłyszano dzwonek sygnalizujący do konania szóstej z rzędu egzekucji rozległ się krzyk, który chwycił każdego z obecnych za trzewia poczem znajdując się w tłumie wdoya po jednym za skazańców, runęła na ziemię bez zmysłów. Nieszczęsna ta kobieta dopiero co straciła dziecko, które tegoż dnia miano pochować, a przed pogrzebem dziecka przeżyć musiała śmierć męża. Ale matka skazanego, starszka włościanka z Connemara, która również znajdowała się w tłumie, zapanowała nad sobą całkowicie.

Jestem dumna — oświadczyła — zem wychowała takiego bohatera i jeszcze dumniejsza jestem z tego, że wychowała go to, aby dał życie za Irlandję.

Koncesja dla kapitału zagranicznego w Rosji.

(o) Według sprawozdania, przedstawionego na zebraniu Najwyższej Rady Ekonomicznej w Moskwie udzielono w ciągu ostatnich dwóch miesięcy firmom zagranicznym następujące koncesje: 1) Amerykanowi Goldstone ma prawo wybudowania w Akmolińcu fabryki, służącej dla przeróbki garbników, otrzymanych w południowo zachodnich guberniach Syberji.

Koncesja udzielona zostaje na przeciąg 25 lat i daje prawo eksploatacji 50,000 dziesięcin s) T-wu akcyjnemu „Almäna Avenska Elektriska Aktiebolaget” w Sztokholmie przyznane zostało prawo budowy w Rosji fabryk, wyrabiających turbiny okrętowe.

Koncesja udzielona została na czas nieokreślony, przyczem rząd sowietowy obowiązany w razie wymownienia uprzedzić na 3 lata koncesjonariusza, któremu przysługuje prawo zrzeczenia się w każdej chwili praw i obowiązków z koncesją związanych.

(Należy zaznaczyć, że wspomniana firma w Sztokholmie jest faktycznie filją znanej powszechnie firmy niemieckiej, noszącej tę samą nazwę) 4) „Niemieckiemu T-wu akcyjnemu dla wyrobu farb i preparatów chemicznych”. Termin trwania koncesji 30 letni. 5) Firmie handlowej „Fabryka wyrobów skórzanych Bei Sztokholm” na prawo wyrobu w ciągu 30 lat przedmiotów skórzanych z surowca rosyjskiego.

W sprawozdaniu zaznaczono, że posiadacze koncesji korzystają z pozwolenia wywozu z Rosji od 50 do 70 proc. produkcji, przyczem w każdym poszczególnym wypadku zastrzeżona jest obowiązek przestrzegania przepisów, wynikających z prawodawstwa fabrycznego, zarówno jak i taryfy, ustalonej przez rząd sowietowy i dotyczący płac robotniczych. 3

Po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, zmarł dnia 31 marca 1921 r.

ANTONI WOLANEK

Majster piętarski i młynarski,

nasz ukochany mąż, opiekun, brat, szwagier, wuj i kuzyn w 59 roku życia.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok na stary cmentarz katolicki z domu żałoby, przy ul. Pabjanickiej Nr. 51 odbędzie się dn. 2 kwietnia o 2 i pół po poł.

1118 Na smutny ten obrządek zaprasza

Stroska na Rodzina.

KRONIKA

— W sprawie rewizji urzędników i osób wojskowych na granicy państwa.

a) Województwo poleciło uświadomić ludność, że wszyscy udający się za granicę zarówno urzędnicy jak i osoby wojskowe podlegają rewizji osobistej na granicy Państwa, i że osoby winne przekroczenia przeciwko postanowieniom i zakazom do wywozu zagranicę dewiz sum w walutach zagranicznych, marek polskich, papierów procentowych i dywidendowych bez właściwego pozwolenia na wywóz, oprócz konfiskaty sum premijowych, ulegają karze więzienia, względnie aresztu i grzywny do 100,000 mk. (2)

— Przyjazd instruktorów oświaty i kultury do Łodzi.

a) Wczoraj przybyła do Łodzi wycieczka instruktorów instytucji oświaty i kultury im. Staszica w Warszawie. Na czele wycieczki, złożonej z 31 osób stoją: pani Wajchert, Szymanowska, i prof. Wutke, w towarzystwie znanej działaczki oświatowej pani Radlińskiej.

Wczoraj rano urządzono wycieczkę geologiczną do Rzgowa i Pabjanic. Instruktorzy zwiedzili miasto i papiernię.

Dzień dzisiejszy, jako drugi pobytu obejmuje: zwiedzenie i poznanie działalności Komisji powszechnego nauczania, zwiedzenie Szkoły Rzemiosł, do południa; — po obiedzie zaś wycieczkę do Pogotowia opiekuńczego dla dzieci, oraz do organizacji robotniczej „Klub młodzieży” w Widzewie.

W sobotę wycieczka zwiedzi większe fabryki łódzkie. — Instruktorzy oświatowo-kulturalni gościć będą w Łodzi do poniedziałku.

— 30-to lecie Stow. majstrów fabrycznych

a) W dniu 3 kwietnia Stowarzyszenie majstrów fabrycznych w Łodzi, przekształcone w roku ubiegłym na „Związek majstrów fabrycznych Rzeczypospolitej Polskiej” obchodzić będzie jubileusz 30-to letniego istnienia instytucji.

Pierwszym prezesem był L. Siebert, a liczba stowarzyszonych wynosiła 76. Stow. walczyło stale Zniechętem. Mimo ciężkich warunków Stow. rozwijało się stopniowo. Całą duszą oddany był instytucji ś.p. Wacław Morsztynkiewicz, który przyczynił się niezmiernie do utrwalenia bytu Stowarzyszenia. Nie mało zasługi dla dobra Stow. położył inż. F. Przedpeński, który był inicjatorem i zajął się opracowaniem nowego statutu. Obecnie Związek majstrów fabrycznych liczy około 5000 członków i posiada oddziały w Warszawie, Żyrardowie, Częstochowie, Zawierciu, Sosnowcu, Piotrkowie, Pabjanicach, Zdunskiej Woli, Ozorkowie, Tomaszowie Mazowieckim i Mszczewicy.

Niezadługo otwarty będzie nowy oddział w okręgu przemysłowym białostockim. Związek prowadzi własnym kosztem kursy dokształcające i fachowe we wszystkich gałęziach przemysłu włókienniczego.

W roku ubiegłym na skutek odezwy Naczelnika Państwa — Związek oddał się do dyspozycji władz wojskowych i wysłał na front 50 członków, którzy walczyli z bolszewikami.

Związek ufundował własny sztandar, który poświęcony będzie podczas obchodu jubileuszowego. (2)

— Nauczycielstwo pozbawione dodatku do pensji.

a) Zgodnie z wnioskiem związku nauczycielstwa szkół powszechnych magistrat m. Łodzi zgodził się na podwyższenie dotychczasowego dodatku dobrowolnego z 1300 do 3000 marek.

Magistrat otrzymał pożyczkę z ministerium skarbu na pokrycie zwiększonych wydatków z tytułu podwyżki płac pracownikom miejskim.

W pożyczce tej zostały uwzględnione pensje personelu Wydziału Szkolnictwa w wysokości 108,000 marek.

Wydatki zaś związanych z podwyższeniem dodatków dla nauczycielstwa pozostały bez pokrycia. (3)

— Operacje obcą walutą.

a) Województwo Łódzkie poleciło starostom i Komisarzowi Rządu m. Łodzi zwracać baczną uwagę na przestrzeganie przez kantory wymiany, domy bankowe i wszelkie inne instytucje finansowe, jako też osoby prywatne przepisów, dotyczących operacji obcą walutą.

O każdej nielegalnej operacji należy natychmiast donosić delegatowi ministerjum p. Chwałbińskiemu (biuro Przejazd nr. 4), kwestionując równocześnie przyłapaną kwotę w obcej walucie. (3)

— Paskarze skazani na interwowanie.

a) Paskarze, w liczbie dziesięciu, skazani na interwowanie przez Wojewodę Łódzkiego, osadzeni zostali czasowo w specjalnym pomieszczeniu przy Komisarzacie 3-im (róg Łagiewnickiej i Brzezińskiej). Obecnie prowadzi Urząd Walki z Lichwą śledztwo, wyniki którego przedstawione będą prokuratorowi sądu okręgowego. Prócz interwowania dla każdego z paskarzy zastosowane będzie odpowiednia kara więzienia lub grzywny.

— Napad i rabunek.

a) Wczoraj na ul. Nowo-Cegielnianej, około domu № 42, Stanisław Sikorski, został napadnięty przez 3-ch nieznanych mu żołnierzy, którzy z powodu stawianego oporu zadali mu kilka ran bagnietem, a następnie ograbili go z posiadanej gotówki w sumie 30,000 mk.

Ciężko rannego odwieziono do szpitala. Sprawcy napadu i rabunku zbiegli. (6)

— Śmierć w dole biologicznym.

a) W domu przy ul. Nowomiejskiej № 15, dozorca Józef Kasiński, opuścił się do dołu biologicznego, chcąc dokonać naprawy. Znalazł on śmierć na miejscu.

Wezwana Straż Ogniowa wydobyła zwłoki. (6)

— Samobójstwo.

a) W pokoju pałacowym w majątku Górny Bruss p. Siłowicza, odebrał sobie życie strzałem z rewolweru porucznik i dowódca 4-ej baterji 102 pułku artylerji polowej, 30-letni Jan Protasiewicz. Samobójca, znaleziono leżące na kanapie w mundurze wojskowym, z zacisniętym w prawej obużonej ręce rewolwera.

bitym (lewa ręka w rękawiczce). Strzał wymierzony był w skroń; kula przeszła na wylot i pozostawiła w ścianie kanapy. Na stole drewnianym, obok kanapy, znaleziono skreślony ręką Protasiewicza ołówkiem notatkę pod adresem swego zastępcy starszego oficera treści następującej:

„Julek napisz pani Nałgórskiej, że Ojczyzna żądała. Będę ja...”

Podobno przyczyną samobójstwa Protasiewicza była nieuleczalna choroba. 2

— Kradzież przykazań Mojżeszowych.

a) Z domu modlitwy przy ul. Drewnowskiej Nr. 16, nieznani złodzieje skradli 10 przykazań Mojżeszowych, wartości 200,000 marek.

— Pseudo — agent policyjny.

a) Wczoraj na ulicy Andrzejki zwracał na siebie uwagę jakiś człowiek, który zachowując się hulańczo, zatrzymywał przechodniów i podając się za agenta ta nego policji kryminalnej, poddawał przechodzących osobistej rewizji. Niektórzy stawiali opór, skutkiem czego wynikała awantura uliczna. Gdy nadeszli posterunkowi policyjni, po sprawdzeniu okazało się, że był to samozwańczy agent policyjny, który widocznie chciał tym sposobem wyłudzić pieniądze. Pomyślowego oszusta aresztowano. (7)

— Strajk w Aleksandrowie.

a) Wczoraj w osadzie Aleksandrów, pow. Łódzkiego, wybuchł strajk na tle ekonomicznym wśród robotników w tkalniach i farbiarniach. Ogółem strajkuje kilkuset robotników. Żądają oni 100 % podwyżki. (7)

Teatr i sztuka.

Dzisiaj Teatr Miejski występuje z premierą klasycznej komedji-farsy Plauta p. t. „Panie figle służącego” („Epidikus”) pod reż. serją dyr. Zelwerowicza.

W sobotę popołud. o godz. 3 po cenach popularnych ukaże się zawsze mile słuchany „Urwis” B. Katerwy, wieczór, zaś na widowisku ludowym „Pan Jowiński Al. Fredry. W niedzielę i poniedziałek jako w dzień świąteczny dane będą również dwa widowiska. W niedzielę popoł. „Dziady” wiecz. „Panie figle służącego” W poniedziałek popołud. „Noc” wiecz. „Wesele”, (8)

Występ Wiktorji Kaweckiej.

W piątek d. 8 b. m. odbędzie się występ w Sali Koncertowej znakomitej artystki operowej p. Wiktorji Kaweckiej, która, poraz pierwszy od wybuchu wojny przypomniała się publiczności naszej, od niedawna powróciwszy z Rosji.

Misirzyni śpiewu lejszego repertuaru, śpiewać będzie przy własnym akompaniamencie szereg nieznanych pieśni i piosenek specjalnie jej poświęconych i zaznaczyć się godzi, że pomimo przejść i przygód jakie artystka doznawała podczas wojny, srebrnodźwięczny głos p. Kaweckiej pozostał w całej swej świeżości.

Wieczór uzupełni p. Małkowski który wypowie monologi i bajki, przy fortepianie zasiądzie p. Piotrowski.

Koncert ten wzbudził niewątpliwie dużą zainteresowanie; bilety można nabywać zawczasu w kasie Sali Koncertowej. (7)

Komunikat.

Nasz przemysł i handel w stosunku do czynników transportowych.

Przy bliższym wglądnięciu w techniczną stronę ruchu handlowo-przemysłowego, łatwo spostrzeżać się, że nowoczesny przemysł i handel nie może rozwijać się należycie bez współdziałania silnych bezpośrednio z nim związanych czynników komunikacyjnych i transportowych. Jednym z takich czynników i to bardzo ważnym, jest niezaprzeczenie dobrze zorganizowane spedytorstwo, które jest nieodzownym łańcuchem w przeprowadzeniu wymiennych transakcji eksportu oraz importu towarów surowców pomiędzy krajami i częściami świata poprzez lądy i morza.

Od sprawności i solidności spedytorstwa danego kraju nie mało zależy zdrowy rozwój jego kupiectwa i przemysłu.

U nas do niedawna zawód ten — poza nielicznymi przedsiębiorstwami drobnymi, nie wchodzącymi w rachubę, pozostawał wyłącznie w rękach obcych firm, które wyzyskiwały go na niekorzyść naszego społeczeństwa. Potrzebę unarodowienia spedytorstwa u nas, pierwsi zrozumieli Wielkopolanie, wykupując przy finansowym poparciu Banku Związku Spółek Zarobkowych, w chwili rewolucyjnego przewrotu za kilka milionów starą renomowaną niemiecką firmę „Carl Hartwig, nadworny spedytork Jego Cesarskiej Mości” — jak ongi było urzędowe brzmienie firmy w Poznaniu.

Przekształcona firma Hartwig, przy dalszym wydatnym finansowaniu Banku Związku odtąd jako wielkie Towarzystwo Akcyjne, niebawem rozszerzyła swą działalność na całą Polskę, w ciągu dalszym wykupując obce przedsiębiorstwa albo urządzając liczne nowe swe oddziały w centrach ruchu handlowego i waż-

nych punktach granicznych jak: w Krakowie, Warszawie, Gdańsku, Katowicach, Bydgoszczy, Łodzi, Tczewie, Mławie, Zbąszczy, poza tem ekspozytury w Paryżu, Londynie, Berlinie, Liverpoolu, Szczecinie.

Dzięki temu rozgałęzieniu oddziałów pracujących ręką w rękę z centralą w Poznaniu, firma Hartwig stawia czoło wszelkiej konkurencji, zaliczając najpoważniejsze domy handlowo-przemysłowe w kraju i zagranicą do swej klienteli. Wypada tu podnieść jeszcze kilka cyfr. Kapitał akcyjny Towarzystwa ostatnio został podwyższony do 40 milionów marek przyczem ostatni rok obrachunkowy wykazywał przeszło 800 milionów obrotu, przyczem akcjonariuszem wypłacono 20 % dywidendy. Firma zatrudnia około 600 pracowników, posiada 150 koni i 350 wozów transportowych. Realność zabudowań w samym tylko Poznaniu obejmuje 8 mórg magazynów, zbudowane tamże magazyny, zdolne przechować równocześnie przeszło 2 miliony centnarów różnych towarów. (7)

Towarzystwo Akcyjne „Homosan”

Dnia 16. b. m. odbyło się w Poznaniu zwyczajne walne zebranie Tow. Akc. „Homosan” fabryki środków leczniczo-spożywczych w Kostrzynie. Fabryka ta powstała w końcu roku 1919 przy finansowym współudziale Banku Związku Spółek Zarobkowych, początkowo z kapitałem zakładowym 600,000 mk. Fabryka „Homosan” przerabia surowce, znajdujące się w kraju i wytwarza mączkę dla dzieci, mąkę owsianą, cukier mleczny, biało z mleka, preparaty słodowe i tym podobne odżywcze artykuły farmaceutyczne. Jak wynika z sprawozdania, rok operac. 1920 był dla Tow. bardzo korzystny gdyż po znacznych odpisach, udotowaniu funduszu rezerwowego i nadzwyczajnej rezerwy, przeznaczaniu sum na cele społeczne, wydzielono 26 proc. dywidendy.

Zapotrzebowanie artykułów, wytwarzanych przez fabrykę „Homosan” jest tak znaczne, że obecna produkcja 5 wagonów miesięcznie zdoła pokryć zaledwie czwartą część zamówień. Wo-

bec tego wynika konieczność poważnego rozszerzenia fabryki ekstraktu słodowego, zakup mleczarni własnej oraz wybudowanie specjalnego dla celów produkcji młyna. W związku z tym walne zebranie jednogłośnie uchwaliło podniesienie kapitału zakładowego z 2 na 7 milionów marek, zastrzegając dla starszych akcjonariuszów prawo pierwokupu w stosunku dwóch nowych na jedną starą akcję po kursie 13 proc. 3

Przemysł i handel.

CENY CUKRU.

—(11) Ministerjum Skarbu oznaczyło cenę sprzedaży cukru dla spóżywców na 63 mk. za 1 kg. białego kryształu i 57.20 mk. za 1 kg. mączki żółtej.

Spadek cen w Czechosłowacji.

(ph) Od dłuższego czasu daje się zauważyć w Czechosłowacji poważny spadek cen. A więc, na przykład, masło potaniało o 22%, tłuszcz o 18%, mięso o 20%, jaja o 38 proc., materiały o 43 proc., obuwie o 27 proc., nafta o 28 proc., groch o 46 proc. i t. p.

NADPRODUKCJA BAWELNY W STANACH ZJEDNOCZONYCH.

(ph) Według urzędowych danych zapasy bawełny w Stanach Zjednoczonych wyniosą obecnie 12.016.000 bel wobec 10.307.000 bel w 1920 r. i 11.049.000 bel w 1919 r. Produkcja roku bieżącego jest szacowana na 14 milionów bel. Wobec słabego popytu na bawełne i niskich cen przewidywane jest znaczne zmniejszenie plantacji bawełny w przyszłym roku gospodarczym.

(ph) W Bułgarii zaprowadzony został wolny handel. Wszelkie ograniczenia handlowe zostały zniesione. 3

Instytucja bankowa

poszukuje współpracowników oraz współpracowniczeki obznajmioną z czynnościami biurowymi
Oferty pod J. J. przyjmuje biuro ogłoszeń „Promień” Piotrkowska № 81 1120

Potrzebny chłopiec z kaucją

do roznoszenia gazet w okolicy Zarzewskiej. Zgłaszać się do „Rozwoju” 17

30.000

sztuk cegieł

nowych i starych do sprzedania, Dąbrowska 19, przy końcu ul. Kilińskiego. 1051-3

KUPEJĘ

brylanty złoto, srebro, perły, djamenty, stare zęby, garderobe płacę ceny najwyższe.

Konstantynowska 7 prawa
oficyna I piętro 4. Milich 1103-30

Zagubione dokumenty:

- Skrzycka Walentyna Cegielnia na 61 zagubiła paszport niem. wyd. w Łodzi oraz legitymację cicheb. na 8 osób 10-2510-1
- Josef Rozewski zagubił dowód osobisty tymczasowy polski wydany w Łodzi 10-2495-2
- Hojnowski Tomasz Zakątna 45 zagubił paszport rosyjski wydany w Łodzi 10-2500-2
- Kubuszewskiej Zofii, Wspólna №11 Radogoszcz zniszczono paszport niemiecki wydany w Łodzi 10-2566-2
- Hugo Ranke zagubił tymczasowy dowód osobisty №556 R Piotrkowska 84-5 10-2569-3
- Eichhorst Emil zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi Miłsza 25 10-2211-3

Janina Kowalska zagubiła legitymację № 19 wyd. dn. 5/2/21 r. przez Zarząd Bud. R. w Łódzkiego, 10-2588-3

Babicz Stefanja Pańska 103 zagubiła pasz. niemiecki wyd. w Łodzi 10-2608-3

Zaginal pasz. ros. wyd. przez pow. Łódzkiego na imię Ryszard Cedler ul. Zakątna 68 10-2598-3

Skradzono z mieszkania Mańko Józefa przy ul. Hrabowskiej 44. medale srebrne i złote za popisy atletyczne z napisami w językach: polskim i rosyjskim. Ktoby cośkolwiek wiedział proszony jest o zawiadomienie za nagrodą 10-2612-1

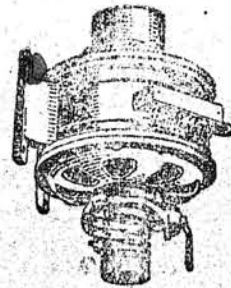
Dnia 28 lutego na zebraniu w sali przy ul. Konstantynowskiej 4 zostało się, torebka z paszportem na imię Eugenja Ludwika Widerówna wyd. w Łodzi Piotrkowska 165 10-2616-1

Josef Stypnikowski w dn. 30 marca zagubił portfel złoty zawierający legitymację służbową, kartę urlopową wyd. przez P. K. U. 28 S. K. w Łodzi, legitymację związku N. Sz. Powstrzy i wiele różnych kwitów Łaska

wego zna. aże uprasza o zwrot wyżej wymienionych dowodów za nagrodą Sienkiewicza 38 9-2599-1

Wacław Jasinski zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. Dowód kolejowy bilet rejestracyjny 10-2595-3

Hajduk Jan zagubił legitymację chlebową i kartę na pasz. wydaną przez magistrat m. Łodzi 10-2596-1

Baczność!

Zakład Elektrotechniczny

J. Gelert,

znajduje się teraz

Piotrkowska 94, przyjmuje wszelkie instalacje i reperacje Motorów, Dynamo Maszyn telefonów i dzwonek. Tanie bo sam pracuje.

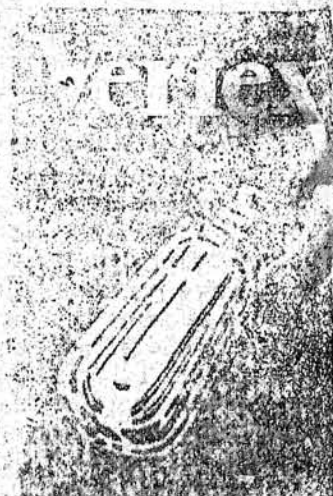
Pochu Ksawera zagubiła paszport niem. wyd. w Włocławku. 10-2625-3

Skradzono paszport tracusko polski wyd. w Łodzi na imię Antoniego Michalaka, karlu powołania oraz gotówkę 10-2535-2

Idąc Piotrkowską zgubiono portfel oraz matrykulę szkoły Reinalnej kapietwa (prasza się znaleźć o zwrot za nagrodą Litwin Piotrkowska №103

Wilmczak Eugenja Rybna 3 Piaski zagubił paszport niem. wyd. w Ryghwale i paszport rosyjski wyd. w Łodzi 10-2513-2

Zgubiono paszport familijny na imię Hela i Rubin Glezer Łódź ul. Kilińskiego 35 10-2550-2

Zakłady Elektryczne

Westinghouse

Warszawa, Marszałkowska 96

POPIERAJMY HANDEL POLSKI. !!!

Dziś i dni następnych

Szampion świata

ALBERTINI

najsilniejszy człowiek w oryginalnym włoskim dramacie w 6-ciu częściach p. t.

SAMSON przeciw FILISTYNOM

„BAGATELA“

CEGIELNIANA № 18
pod dyr. M. Tarłowskiego.

Gościnne występy!

Zofia Poliszewska

primabalerina opery lwowskiej

R. Gierociński

jako JANKIEL TRAJLOWITZ
obrońca prywaty.

S. Michulowski

w swoim repert.
ELKSIR MIŁOŚCI
farsa w 1 akcie.

Nadto część koncertowa z udziałem całego zespołu. 11 7

Scandinavia Belting Ltd. London

Zawiadamia niniejszem swych Sz. odbiorców o dalszej redukcji cen na pasy napędne z szerokością wielbłądziej

marki ochronnej „**Saturn**“

oraz pasy „**Scandinavia**“

połączając jednocześnie swój obficie zaopatrzonej skład pasów wszystkich wymiarów i łączniki do pasów

Główny reprezentant na zjednoczoną Polskę

FERD. RAUSCH

40

Kilińskiego 78.

Sala Koncertowa

Dzielnia 18

Dzielnia 18

W piątek dn. 8 kwietnia o g 8,15 w.

tylko jeden

wieczór pieśni i piosenek

słynnej divy operetkowej

WIKTORJI

Kaweczek

z współudziałem

Henryka MAŁKOWSKIEGO

prof. A. PIOTROWSKIEGO

Bilety od dziś sprzedaje kasa S a l i K o n -
c e r t o w e j Dzielnia 18. 1123

dyr. konc. Henryka Markiewicza.

Różne

Akuszka K. Piłkowska Piotr.
Kowska 132 m 14. Dla pan
przyjezdnych lokal

0-2075-6

Ubrania i Obuwie

Modne sezonowe męskie damskie i dzieciinne, Kamizy męskie 2500, lakierowe 4400, damskie czarne 2500, brązowe 4375, dzieciinne brązowe 2600, Ubrania męskie do roboty 1175, strajgardowe od 300, kamgarowe od 12500, Spodnie 200, lepsze 675, kamgarowe sztafoczkowe 4500, Palta damskie i męskie modne kolory od 2500, do 10,000, ubrania dziec. i chłopięce od 1000, Spodnice od 500, Bielizna, pończochy, skarpetki i chustki. Węski wybór modnych szewców, bostonów, kamgarów, kawerkotów, batystów, i blawatów Poleca po cenach hurtowych, chrześcijańska składnica towarowa pod firmą JARMARK ŁÓDZKI Bronisław Jagoda Piotrkowska 44 9-2230-00

Koncertowy strójceł fortepiana now S. Grodzki Łódź Rozwojowska 6 m 4 9-8433-3

Dlaczego jest bardzo dobra posada na prowincji zainteresowani racza się zgłosić po bliższe informacje listownie pod Prowincja. 9-3450-1

Poszukuję frontowego pokoju lub sklepu do wynajęcia. Proszę łaskawie zawiadomić Orla 23 m 22 zegarmistrz M. Renczelewski. 9-2496-2

Do pracowni ubiorów w damskich i dzieciennych Piotrkowska 132-4 potrzebne zdolne panny 9-2496-2

Poszukuje pokoju umeblowanego go przy inteligentnej rodzinie panna przyjezdna zaraz Oferty składać Rozwój pod „M 10“ 9-2517-1

Potrzebne są zdolne podręczne do pracowni Zenobji Piotrkowskiej Piotrkowska 40 m 7 9-2324-2

Agent do sprzedaży na miasto potrzebny zaraz. Oferty w Rozwoju pod F H 9515-1

Potrzebna koszularka do pralni Piotrkowska 112 9-2625-3

Do keje umeblowane dla przyjezdnych i stałych Nowy Rynek 2 parter, 9-2501-1

Lekcje francuskiej konwersacji L ceny przystępne Przejazd 23 stróż wskaże, 9-2592-2

Potrzebny sklepowy Stoki Stow Spozycywów, wiadomość na miejscu. 4-2619-1

Majster ślusarsko tokarski z technicznym wykształceniem długoletnią praktyką, zdolny organizator masowej produkcji poszukuje pracy w ruchu fabrycznym. Las. oferty pod K 49 do Rozwoju. 9-2577-3

Zaginiona dziewczynka lat 13 ciemno-blondynka, pociągła twarz oczy ciemne, sukienka miała czerwona układana w taldy w fa tuszku różowym wbiałe paski Zawiadomić rodziców Przędzalniana 57-b W Zielńska 9-2605-2

Potrzebne podręczne i uczenni ce do kapeluszy zaraz Głowa na 2 co 2 dz. 9-3589-3

Potrzebna starsza panna, pod ręczna i uczennice do kwiatów zaraz Piotrkowska 17, 16 co 2 dz. 9-2590-3

Pokój w procencie za wycozyczenia 15000 Najchętniej małżeństwu bezdzietnemu Oferty w Rozwoju sub „Pokój“ 9-2215-2

Potrzebne zdolne podręczne do magazynu mod St Stephanowej Piotrkowska 152 p. n. 9-2611-2

Młody inteligentny dwunastoletnia 5 ch letnia praktyka biurowa poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Oferty przyjmie „Rozwój“ 9-2602-1

Zdolna lub starsza panna i zdolna podręczne potrzebne zaraz do magazynu okryć i sukien Główna 11 sklep. p n wł 9-3217-3

Ślusarz praktyk z majtatu hr. M Branickiej z Polecia poszukuje posady leśn czego lub podleśnego od zaraz. Kilkuletnia praktyka w lasach s snowych Łaskawie oferty proszę składać w red. Rozwoju dla „Leśnika AB. p n 9-2211-2

Poszukuję posady a starszej panny lub pana ul. Konstantynowska 90-18 9-2315-1

SLUSARZ robot maszynowych, może prowadzić parowe maszyny, powróciwszy z Francji poszukuje odpowiedniego zajęcia Oferty składać w Rozwoju pod „Slusarz“ 9-2592-2

MAJSTER tkacki na mecha niczne warsztaty (kolorówki i gładkie) poszukuje posady reperacji wchodzące w zakres ślusarstwa uskutecznia sa n. Oferty w Rozwoju pod „Majster“ 9-2511-1

Potrzebny chłopiec do koma od lat 16 Fabjańska Szosa 19

Młoda osoba (panna) zgodzi się do obojowca na wes Zeta szad się do Rozwoju pod „Obojowca“ 9-2539-1

Zaginal pies Doberman „Bob“ z czarny z złotem nogami Oddać za wynagrodzeniem ul. Anny 30 O. Stefan 9-2545-1

Stolarze zdolni meblowi potrzebn Orla 23 stolarnia 9-2511-1

Potrzebni zdolni krawcy damscy dzieciinni i spódniczarki do pracowni Be kiera Piotrkowska 111 9-2535-1

Pierwszorzędny krawiec damski przyjmuje kosjamy, palta suknie po niskich cenach od 3 tyś. do 4 ul. Wolezańska 75 m 55 9-2592-1

Potrzebne zdolne podręczne uczennice do pracowni sukien Ogródowa 23 s 3 m 4 9-2578-2

Wpłyta (formy) szewskie najnowsze fasony otrzymaliśmy Duży wybór obcasów Spółka szewska przy cechu Piotrkowska 95 9-1587-3

Młoda panna zgodzi się do obojowca w domu wzorowym Oferty do Rozwoju pod Młoda. 9-2533-1

Pianista lub pianistka i skrzypk do kina Orla 14 m 7 od 1-3 p.p 9-2558-1

Przybłąkał się pies (suka) biały z obrozą odebrać można za zwrot kosztów Rolnicze Hachuy A. Fil pski 9-2547-1

Młoda inteligentna kobieta poszukuje zajęcia u starszej pani lub pana. Oferty proszę składać do „Rozwoju“ pod „Inteligentna“ 9-2569-4

Pies zaginal czarny „Ogar“ dla pge uszy i ogon złote nogi zwrot za wynagrodz. Srednia 99 w restauracji 9-2767-2

Skromnych wymagań gospodyni przyjmie posadę a samotnego m że być na wyjazd Oferty proszę składać pod Helena. 9-2364-1

WZMIAN za odstąpienie 2-3 pokoi z kuchnią w meście od jesieni b. r. lub od zaraz mogą zaobserwować bezpłatnie na lato terenie mieszkanie w okolicy Tusznia. Oferty proszę złożyć w adm. Rozwoju pod I K 9-2570-1

Zagubiono dokumenty

Przejewski Stefan zagubil kartę urlopową wyd w P K U w Łodzi 10-1490-1

Młoda Władysława zagubila paszport niemiecki wydany w Łodzi i domój zwolnienia od wojska wyd. przez P. K. U. 10-2511-1

Młoda Zofia zagubila paszport niemiecki wydany w Łodzi oraz kartę wglów B. Czeczka 10-2530-1

Młoda Władysława zagubila paszport polski wydany w Łodzi 10-2512-2

Wolne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

AAA-A Obrączki ślubne różnego rodzaju zegary zegarki najtaniej kupić można Brzezińska 10 Jan Placek poleca świeżo otrzymane krzyżki medaliki tańcuszki naszyjniki kołki duży i ybór

8-2055-15

A.A. Kupuję meble, dywany garderobe, futra, bieliznę, płace najlepiej. Benedykta nr. 28 m. 13 parter. Łaznyk. 8-1785-1

A.A.A. Kupuję futra, zakłady karakulowe, fokowe garderobe, bieliznę, dywany, meble maszyny do szycia, płace i więcej. Wólczajska 43, Chrzanowicz. 7572-00

A.A. Łóżka, materace, szafy kredens pomocnik stół, duży, krzesła tremo, otomane zegar sprzedam Piotrkowska 261 m 4 fr 8-2033-4

A.A. Meble sprzedaje: szafy, łóżka, kredensa, stoły, krzesła, biarka oraz inne Przędzieck: Piotrkowska 103 4-2450-4

Domy do sprzedania, Aleje 1-o Maja 16 Woźniak. 4-2462-0

AA-A MEBLE sprzedaje Sienkiewicz 59 m. 26 of. 10 wejście II piętro.

A Meble sypialnego stołowego szafy, otomane, umywalnie, bielizniarkę, lustra, biurko, łóżeczko dziecięce sprzedam, Piotrkowska 223-3. 4-2581-5

A kwarcjan zaraz sprzedam, Zakątna 64-17. 4-2579-1

Do sprzedania aparat fot. ograł czny, Leśna 32 4-2525-1

Do sprzedania maszyny do dachówek cementowych z płytami, Leśna 32, 4-2525-1

2 rowery prawie nowe sprzedam, Rzgowska 16 63 m. 9 Roman. 4-2540-1

Do sprzedania pompa centrifu galna 5-cio calowa, Leśna 32 4-2525-1

Koza młoda rasowa do sprzedania albo zamienie na starszą z mlekiem z dopłatą, wiadomość Gdańsko (Długa) 72 m 7. 4-2585-1

Sprzedam sklep spożywczy w śródmieściu, wiadomość ul. Konstantynowska 86 Jadalnia. 4-2576-2

Obcasy drewniane francuskie i słupkowe w każdej ilości do sprzedania, oferty pod „obcasy” do adm. Rozwoju. 4-2554-1

Do sprzedania piła tarczowa (krajsega) trzy owce z jagniętami i baran, nasienie czarne korczyzny, kamienie myłskie małe z trybem w miejscu, Srebrna pod Łodzią Piet. Mozerant. 4-2621-1

Sprzedam maszynę Singer wia domość Gdańska 135 S. Grodowski. 4-2624-1

Domek murowany z ogródkiem w Radzie 250 tys., mieszkanie swobodne, dowiedzieć się Piotrkowska 284 51 4-2627-1

Dom sprzedam z powodu niezamieszkania w Łodzi 4-o piętro z wszelkimi wyzodami bardzo korzystny wśród miasta 5 milionów mk. do wpłaty po trzeba 5 miliony wiadomość, Piotrkowska 284 m 51 oficya, Górny Rynek. 4-2620-1

Dom sprzedam III piętro w swiatle i woda jest 2 mil. 200 tys. mk. wiadomość Piotrkowska 284 m 51 oficya. 4-2626-2

Sklep spożywczy sprzedam, Zakątna 66. 4-2605-2

Sklep do sprzedania spożywczy z zaraz i 2 pokoje, wiadomość Staro Zarzevska № 51-53 w sklepie kolonialnym. 4-2604-5

Meble okazynie do sprzedania tanio gabineutowe stół dębowy, Fisharmonja lipska Cymermana, dwie skrzynie obrazów wiele innych rzeczy i otomana Główna 11 m 1 p n wt 4-2515-5

Power do sprzedania w dobrym stanie Przejazd 81 Gdzczyński od 12-2 i od 6-8 4-2594-1

Rzeźnicze urządzenie z kotłem miedzianym do sprzedania Zakątna 47 Zenicki. n. c. n. 4-2600-5

Sklep spożywczy sprzedam z mieszkaniem Rzgowska 33 Wiadomość na miejscu. 4-2209-5

Urządzenie sklepu spożyczego sprzedam Rzgowska 9 4-2210-5

Sprzedam kartofli parę cwiartek do sadzenia, tak zwane amerykańki ul. Gdańska 121 m 25 4-2606-1

Dywan i firanki do 2-eh okien sprzedam Plac-Wolności 9 dozorca wskaże 4-3607-1

Krowadło do sprzedania, wiadomość ul. Wolborska 38 słu-sarnia. 4-2552-1

Kapusta kwaszona, fasola do sprzedania w większej ilości Grabowa 29 sklep. s. p. n. 9-2521-2

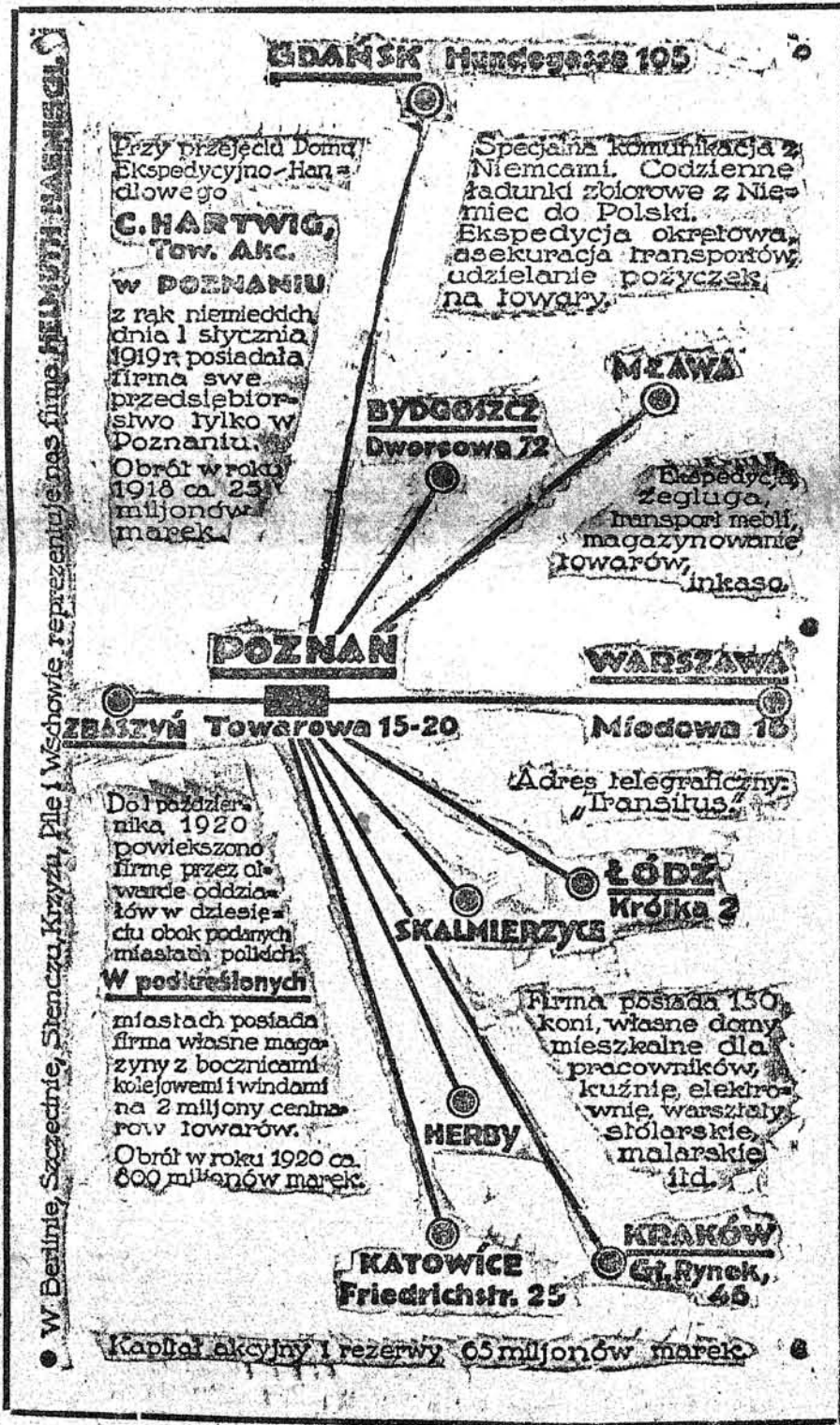
Forte pian do sprzedania, ul. Przejazd № 14 II p. front m. 30, 1, 3, 4-2546-2

Sprzedam 2 siedzenia z bryczki Napiorkowskiego № 50 m. 7. 4-2565-2

Urządzenie z p. wiarni do sprzedania z odstąpieniem lokalu wiadomość Nowa 5 (sklep) 4-2548-1

Jomy w różnych cenach do sprzedania, wiadomość ul. rzędzainiana 40 m 2 Olszewski 4-2590-4

C. Hartwig, T. A. w Poznaniu
Dom Ekspedycyjno-Handlowy.

Sprzedam dom za 250 tysięcy ul. 38 drzewek rodzących, Konstantynowska 86 Jadalnia. 4-2577-2

Kupuję meble, garderobe, bieliznę, dywany, maszyny do szycia, płace najlepiej Waleisich Benedykta 19 sklep.

Gdzie kupić, komu sprzedać nieruchomość miejską-wiejską, fabryczną i t. p. wskaż Biura Taszyckiego: Łódź Piotrkowska 90, Bydgoszcz Chrobrego 8 4-1474-1

Power do sprzedania mleko używane, ul. Radwańska 49 m. 68.

Sklep do sprzedania spożywczy blisko koszar z powodu zmiany interesu Skłodowa 31 4-2193-4

Maszynę Singera w dobrym stanie nie sprzedam, Piotrkowska 115 m. 10. 4-2509-1

Sklep spożywczy z pokojem kuchnią do sprzedania, Sikawska 4 (Bataly). 4-2515-1

Sprzedaje maszynę do szycia w dobrym stanie obajrzeć można od godz. 3-10 i od 4-8 Lipowa 57 m. 11 II p. 4-2511-1